

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	Стор. 1 з 21

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ**

ПОГОДЖУЮ

Перший проректор
Херсонської державної
морської академії

 Олена ДЯГИЛЕВА

26.03.2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор
Херсонської державної
морської академії

 Віктор ГУССЕВ

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОРЯДОК
РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ВНЕСЕННЯ ЗМІН
ДО НАВЧАЛЬНИХ І РОБОЧИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ
У ХЕРСОНСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ МОРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ
СМЯ 04-42-2026
Версія № 2**

СХВАЛЕНО

радою із забезпечення якості
освітньої діяльності та якості освіти
Херсонської державної
морської академії
протокол від 23.03.2026 р. № 4
Голова ради

 Олена ДЯГИЛЕВА

СХВАЛЕНО

вченою радою Херсонської
державної морської академії
протокол від 26.03.2026 р. № 11
учений секретар

 Мар'яна БАБИШЕНА

Введено в дію наказом
від 26.03.2026 р. № 58

Херсон – 2026

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	Стор. 2 з 21

ЗМІСТ

1. ПЛОЩИНА ЗАСТОСУВАННЯ	3
2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ	4
3. ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ, СКОРОЧЕННЯ	4
4. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
5. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ	5
6. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ РОБОЧИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ	8
7. ЗВІТНІ ДОКУМЕНТИ	9
8. РОЗПОДІЛ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ І ПОВНОВАЖЕНЬ	9
9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	10
Додаток 1	11
Додаток 2	16
АРКУШ РОЗСИЛКИ	18
АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ	19
АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН	20
АРКУШ ОБЛІКУ ПЕРІОДИЧНИХ ПЕРЕВІРОК	21

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	Стор. 3 з 21

ПЕРЕДМОВА

1. Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії (далі – Положення) розроблено завідувачем навчально-методичного відділу - Валентиною ЧЕРНЕНКО, методистом навчально-методичного відділу - Тетяною ТИМОФЕЄВОЮ, деканом факультету суднової енергетики – Олександром АКІМОВИМ, заступником декана факультету судноводіння з навчально-методичної роботи – Вікторією КУХТІНОЮ.
2. Положення схвалюється вченою радою ХДМА.
3. Положення затверджується ректором ХДМА та вводиться в дію наказом.
4. Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії розміщується в Електронному каталозі чинної бази ХДМА та Реєстрі внутрішніх нормативних документів ХДМА.
5. Оновлення Положення проводиться з інтервалом, що не перевищує п'ять років.
6. Зміни до Положення вносяться відповідно до нормативних вимог за результатами практичного впровадження його в освітній процес Херсонської державної морської академії відповідно до нормативних вимог.

1. ПЛОЩИНА ЗАСТОСУВАННЯ

- 1.1. Положення є локальним нормативним документом ХДМА, що встановлює вимоги до порядку розроблення та проектування навчальних та робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії.
- 1.2. Положення є внутрішнім нормативним документом академії, але може надаватися для перевірки, огляду, ознайомлення іншим установам, організаціям, державним органам, органам місцевого самоврядування, а також аудиторам із сертифікації системи управління якістю, в порядку, встановленому законодавством України.
- 1.3. Вимоги цього Положення є обов'язковими для виконання всіма структурними підрозділами та працівниками академії, залученими до організації та забезпечення освітнього процесу ХДМА.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	Стор. 4 з 21

2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Положення розроблено з урахуванням вимог таких нормативних документів:
 ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги»;
 Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (ред. від 01.01.2026 р.);
 Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (ред. від 01.01.2026р.);
 Стандарт вищої освіти за спеціальністю 271 «Річковий та морський транспорт» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 р., № 1239;
 Настанова з якості ХДМА;
 ДП Управління документацією;
 Статут ХДМА;
 Інші нормативно-правові акти з питань освіти.

3. ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ, СКОРОЧЕННЯ

3.1. У Положенні терміни вживаються у такому значенні:

Навчальний план – це нормативний документ, який розробляється на підставі освітньої програми і визначає обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання.

Робочий навчальний план – це нормативний документ, який складається на основі навчального плану на кожний навчальний рік для конкретизації планування освітнього процесу, уточнення обсягів освітніх компонентів, форм контролю та розподілу годин за семестрами.

Стандарт вищої освіти – сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

3.2. У Положенні використовуються наступні скорочення:

академія, ХДМА – Херсонська державна морська академія;

ВО – вища освіта;

ЄКТС – європейська кредитна трансферно-накопичувальна система;

НП – навчальний план;

ОПП – освітньо-професійна програма;

РНП – робочий навчальний план.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	Стор. 5 з 21

4. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Стандарт вищої освіти визначає вимоги до освітньо-професійної програми щодо:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття вищої освіти відповідного ступеня;
- переліку компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого в термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимог до наявності внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимог професійних стандартів.

4.2. На підставі ОПШ за кожною спеціальністю (спеціалізацією) розробляється навчальний план, який визначає:

- перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС;
- послідовність вивчення освітніх компонентів;
- форми та обсяг навчальних занять;
- графік освітнього процесу;
- форми підсумкового контролю;
- форми атестації здобувачів вищої освіти.

4.3. Метою розроблення навчальних і робочих навчальних планів є забезпечення належної організації освітнього процесу та повного виконання освітньо-професійної програми.

5. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ

5.1. Основою розроблення освітньо-професійних програм проектними групами є:

- перелік компетентностей випускника ХДМА відповідно до стандарту вищої освіти;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (за наявності).

Не допускається планування освітніх компонентів, для яких не визначено результати навчання. Обсяг освітніх компонентів має бути пропорційним їх внеску у забезпечення досягнення заявлених результатів навчання.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	Стор. 6 з 21

5.2. На підставі освітньо-професійних програм, робочі групи випускових кафедр, із залученням представників забезпечувальних кафедр, під керівництвом деканів факультетів та гарантів освітніх програм розробляють навчальний план.

5.3. Оформлення навчальних планів виконується відповідно до затвердженої форми (**Додаток 1**).

5.4. Назва освітньої кваліфікації формується з урахуванням назви освітнього ступеня, найменування спеціальності, спеціалізації (за наявності), освітньої програми та має відповідати кваліфікації, визначеній в освітній програмі. Назва професійної кваліфікації визначається відповідно до чинного законодавства за наявності професійного стандарту або за умови зазначення професійної кваліфікації у стандарті вищої освіти.

5.5. Обсяг освітньо-професійної програми для освітнього рівня бакалавр на основі повної загальної середньої освіти складає 240 кредитів ЄКТС, для скороченої програми на основі диплома молодшого спеціаліста – 180 кредитів ЄКТС, для освітнього рівня магістр на основі диплома бакалавра тієї ж спеціальності (спеціалізації) – 90 кредитів ЄКТС.

5.6. Нормативна тривалість освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на базі повної загальної середньої освіти становить 3 роки 10 місяців для денної форми навчання. Термін навчання за заочною формою може перевищувати тривалість денної не більш як на 25%. За скороченою програмою тривалість навчання становить 2 роки 10 місяців для денної та заочної форм. Нормативна тривалість освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти – 1 рік 4 місяці.

5.7. При формуванні графіка освітнього процесу денної форми навчання враховуються такі вимоги:

5.7.1. Навчальний рік в академії розподіляється на 2 семестри (осінній та весняний), упродовж яких здійснюється теоретичне навчання, що завершується заліково-екзаменаційними сесіями (зимовою та літньою), а також практичною підготовкою здобувачів. Сукупна тривалість теоретичного навчання, заліково-екзаменаційних сесій і практичної підготовки впродовж навчального року (курсу) не може бути меншою за 40 тижнів.

5.7.2. Тривалість канікул на навчальний рік (крім випускного курсу) – не менше 8 тижнів (зокрема 2-3 тижні – під час зимових канікул) та не більше 12 тижнів на навчальний рік.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	Стор. 7 з 21

5.7.3. Тривалість теоретичного навчання академія визначає самостійно.

5.8. Вивчення всіх освітніх компонентів завершується заліком або екзаменом. Екзамен як форма підсумкового контролю не планується для освітніх компонентів, зміст яких не передбачає лекційних занять, за винятком сертифікаційних або кваліфікаційних екзаменів (наприклад, з іноземної мови).

5.9. У навчальному плані, крім теоретичного навчання, передбачені різні види практичної діяльності (навчальна, виробнича, плавальна, переддипломна практики) та атестація здобувачів вищої освіти.

Зведений бюджет часу, види практик і атестація здобувачів вищої освіти подаються в навчальному плані окремими таблицями.

5.10. Кількість форм підсумкового контролю не повинна перевищувати 16 на рік (водночас не більше 5 екзаменів у семестрі).

5.11. Навчальне навантаження здобувача на тиждень не може перевищувати 54 академічних години. Максимальний обсяг аудиторних занять становить:

- для ступеня бакалавр – 30 годин на тиждень;
- для ступеня магістр – 18 годин на тиждень.

5.12. Обсяг аудиторних годин для здобувачів заочної форми навчання в ХДМА, як правило, не перевищує 20% від загального обсягу освітнього компонента.

Обсяг усіх видів навчального навантаження (освітніх компонентів, практичної підготовки, курсових проєктів (робіт) і кваліфікаційних робіт) має бути кратним 0,5 кредиту ЄКТС. Рекомендований обсяг освітнього компонента – 3 і більше кредитів ЄКТС. Планування освітніх компонентів обсягом у 2 кредити здійснюється як виняток за погодженням із деканом факультету та гарантами ОПП.

Обсяг самостійної роботи для бакалаврського рівня встановлюється в межах від $\frac{1}{3}$ до $\frac{1}{2}$, з подальшим збільшенням для магістерського рівня до $\frac{2}{3}$ від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретного освітнього компонента.

5.13. На виконання курсових проєктів (робіт) плануються години самостійної роботи здобувача обсягом 1 кредит ЄКТС (30 годин). Кількість курсових проєктів (робіт) не повинна перевищувати одну на семестр (рекомендовано – не більше однієї на навчальний рік). Здобувачам ВО першого курсу навчання курсові проєкти (роботи) не плануються. У випускному семестрі – можуть

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	Стор. 8 з 21

плануватися лише за умови, якщо курсова робота є логічною складовою випускної роботи.

5.14. Навчальний план заочної форми навчання є адаптованою версією навчального плану денної форми (не менше 10% від навчального плану денної форми навчання). Перелік освітніх компонентів (крім «Фізичної культури»), їх кредитний вимір, види навчальних занять і підсумкові форми контролю повинні співпадати з планом денної форми.

6. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ РОБОЧИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ

6.1. На основі навчального плану з метою конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік розробляється робочий навчальний план (Додаток 2).

6.2. Робочі навчальні плани формуються за рівнями вищої освіти, курсами, формами навчання та спеціалізаціями.

6.3. Основними завданнями розроблення РНП є:

- своєчасне внесення змін на виконання нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України;
- урахування регіональних потреб і вимог роботодавців;
- реалізація рішень вченої ради ХДМА;
- закріплення освітніх компонентів за відповідними кафедрами.

6.4. У робочому навчальному плані відображаються зміни щодо організації освітнього процесу, у тому числі щодо надання додаткових освітніх послуг, з урахуванням особливостей організації освітнього процесу в наступному навчальному році та змін до державних стандартів вищої освіти і міжнародних вимог до підготовки фахівців.

6.5. Сумарний обсяг аудиторних занять з факультативних освітніх компонентів (за кошти фізичних або юридичних осіб – за додатковою угодою) не повинен перевищувати 10 годин на тиждень.

6.6. Навчальні та виробничі практики як факультативні не плануються.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	Стор. 9 з 21

7. ЗВІТНІ ДОКУМЕНТИ

За результатами застосування вимог цього Положення оформлюються такі звітні документи:

- навчальний план;
- робочий навчальний план.

8. РОЗПОДІЛ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ І ПОВНОВАЖЕНЬ

8.1. Навчальні та робочі навчальні плани розробляються робочими групами випускових кафедр із залученням представників забезпечувальних кафедр.

8.2. Персональний склад робочих груп визначається деканом факультету. Робочі групи діють під керівництвом завідувачів відповідних випускових кафедр, а координацію їх діяльності та контроль за дотриманням вимог до навчальних і робочих навчальних планів здійснює декан факультету.

8.3. Навчальні та робочі навчальні плани погоджуються із завідувачами випускових кафедр, деканами факультетів, схвалюються вченою радою і затверджуються ректором ХДМА.

8.4. Навчально-методичний відділ розробляє графіки освітнього процесу, готує проекти наказів про закріплення освітніх компонентів за кафедрами академії, контролює навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів, обсяги навантаження кафедр та розподіл науково-педагогічного навантаження.

8.5. Право внесення змін або доповнень до НП та РНП мають декани факультетів ХДМА.

8.6. Дотримання вимог цього Положення перевіряється аудитором ХДМА під час проведення внутрішніх аудитів системи управління якістю та аудитором органу з сертифікації.

8.7. Стан виконання процесу розроблення навчальних і робочих навчальних планів у ХДМА оцінюється під час проведення аналізу системи управління якістю адміністрацією ХДМА.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	Стор. 10 з 21

9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Відповідальність за видання, актуалізацію та анулювання Положення несе навчально-методичний відділ та відділ забезпечення якості освіти відповідно до Документованої процедури «Управління документацією».

9.2. Контроль за виконанням вимог Положення несуть посадові особи відповідно до власних функціональних обов'язків.

УКЛАДАЧІ:

Завідувач

навчально-методичного відділу

03 березня 2026р

Валентина ЧЕРНЕНКО

Методист

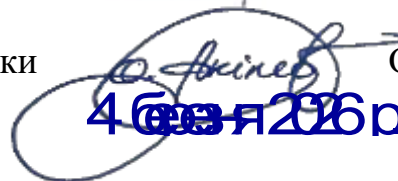
навчально-методичного відділу

03.03.2026р.

Тетяна ТИМОФЕЄВА

Декан

факультету суднової енергетики

4 березня 2026р

Олександр АКИМОВ

Заступник декана

факультету судноводіння
з навчально-методичної роботи

04 березня 2026р.

Вікторія КУХТІНА

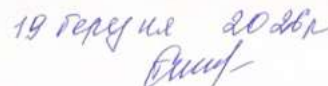
ПОГОДЖУЮ:

Начальник юридичного відділу

06.03.26

Олександр СЛІПЧЕНКО

Т.в.о. начальника відділу
Забезпечення якості освіти

19 березня 2026р

Тетяна СПИЧАК

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	

Продовження додатку 1

Шифр освітнього компонента	ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ	V. ПЛАН ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ											Розподіл аудиторних годин на тиждень за курсами та семестрами				
		Контрольні заходи за семестрами / курсами						Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин								
		екзамени	заліки	диф. заліки	Курсові		розрахунково-графічна робота		загальний обсяг	аудиторних				самостійна робота			
					проекти	роботи				у тому числі:							
										семестри							
										кількість тижнів							
1. НОРМАТИВНІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ (КРЕДИТІВ ЄКТС, ГОДИН)																	
1.1 Цикл підготовки																	
Разом нормативних освітніх компонентів циклу підготовки																	
1.2 Цикл підготовки																	
Разом нормативних освітніх компонентів циклу підготовки																	
УСЬОГО нормативних освітніх компонентів																	
3 них теоретична підготовка																	
Практична підготовка																	
Кількість годин на тиждень																	
Кількість екзаменів																	
Кількість заліків																	
Кількість курсових робіт																	
Кількість курсових проєктів																	
Кількість розрахунково-графічних робіт																	
Обсяг навчального навантаження (нормативні освітні компоненти), кред. ЄКТС																	
2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ (КРЕДИТІВ ЄКТС, ГОДИН)																	
Вибіркові освітні компоненти – семестр (курс)																	
Вибіркові освітні компоненти – семестр (курс)																	
Разом вибіркового освітніх компонентів																	
3 них теоретична підготовка																	
Практична підготовка																	
Кількість годин на тиждень																	
Кількість екзаменів																	
Кількість заліків																	
Кількість курсових робіт																	
Кількість курсових проєктів																	
Кількість розрахунково-графічних робіт																	
Обсяг навчального навантаження (вибіркові освітні компоненти), кред. ЄКТС																	

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-42-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 25.02.2026	Положення про порядок розроблення, затвердження та внесення змін до навчальних і робочих навчальних планів у Херсонській державній морській академії	
			Стор. 13 з 21

Продовження додатку 1

Каталоги вибіркового освітніх компонентів
(_____ форма навчання на базі _____)

Каталог вибіркового освітніх компонентів № _____				
№з/п	Назва освітнього компонента		Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1		Назва освітнього компонента (англійською мовою)		
2				
Каталог вибіркового освітніх компонентів № _____				
№з/п	Назва освітнього компонента		Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1		Назва освітнього компонента (англійською мовою)		
2				

Декан факультету _____ Ім'я ПРІЗВИЩЕ

